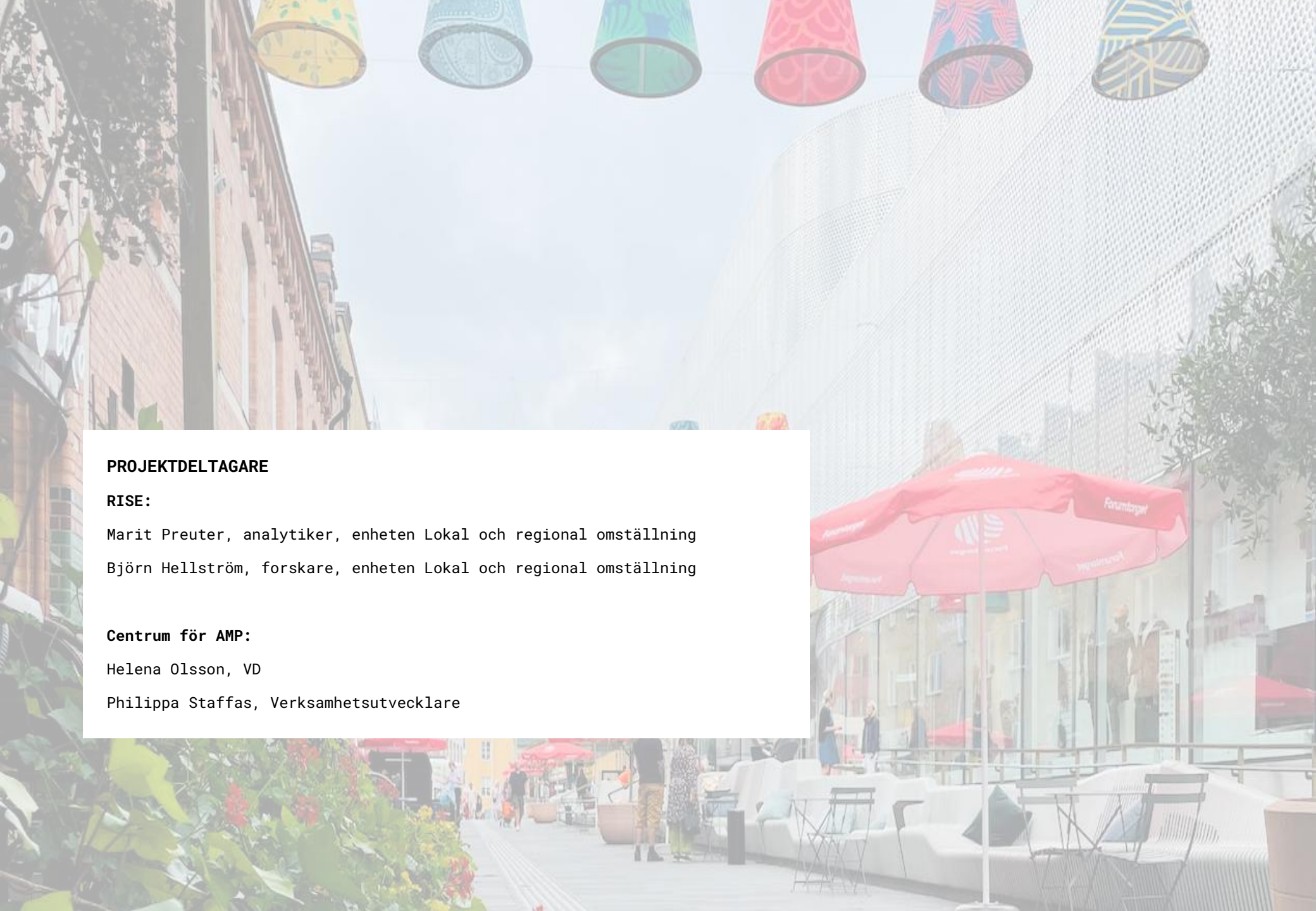

Användning och upplevelser av Forumtorget

Studie efter upprättandet av en Affärs- och medborgarplats
på Forumtorget i Uppsala

RISE. Marit Preuter & Björn Hellström, Lokal och regional omställning

Rapport 2025-08-21

PROJEKTDELTAGARE

RISE:

Marit Preuter, analytiker, enheten Lokal och regional omställning

Björn Hellström, forskare, enheten Lokal och regional omställning

Centrum för AMP:

Helena Olsson, VD

Philippa Staffas, Verksamhetsutvecklare

Innehåll

1	Inledning	4
2	Studiens upplägg	10
3	Meningsfulla aktiviteter	17
4	Social mångfald	22
5	Trygghet	26
6	Attraktivitet	34
7	Analys och slutsatser	41

Inledning

I det här kapitlet
redovisas studiens
bakgrund och syfte
samt Centrum för AMPs
insatser på
Forumtorget i Uppsala

Bakgrund

Centrum för AMP bildades 2019. Detta med målet att genom platsutvecklingsmodellen Affärs- och medborgarplats skapa trevligare, tryggare, mer attraktiva och tillgängliga platser. Arbetet sker genom att Centrum för AMP upprättar en lokal platsorganisation på en plats i samarbete med kommunen och fastighetsbolag. Organisationen får mandat att utveckla och ta hand om platsen.

En del i AMP-modellen är att tillsammans med forskare och experter kontinuerligt utveckla nya kunskaper om hur platsutveckling bäst kan förstås och bedrivas. Centrum för AMP upprättade ett samarbete med det statliga forskningsinstitutet RISE 2021 .

Som en första del i samarbetet initierades ett samfinansierat forsknings- och utvecklingsprojekt. Målet var att utveckla en prototyp på en analysmetod som också var mättekniskt kvalitetsgranskad, vilket i regel inte är fallet i branschen idag. Tanken var att Centrum för AMP ska kunna använda denna för att analysera utvecklingen på de platser, med fokus på människors användning och upplevelser.

En första version av metoden testades i samband med att Centrum för AMP etablerade sin första Affärs- och medborgarplats i kvarteret runtom Forumtorget i Uppsala under mars 2021. Efter mätningarna 2021 förbättrades mätmetoden och den nya versionen användes under hösten 2023 och hösten 2024 vid uppföljningsmätningar av torgbesökarens upplevelser på platsen för att se huruvida dessa har förändrats under tiden som Centrum för AMP har varit aktiv på platsen.

Den här rapporten redovisar resultatet av studierna 2023 och 2024 på Forumtorget, samtidigt som ett antal jämförelser görs med observationerna från studien mars och april 2021.

Syfte

Syftet med den här rapporten är att analysera:

- hur Forumtorget används idag jämfört med tidigare år
- hur Forumtorget upplevs
- vilka som besöker Forumtorget

Dessa frågeställningar genomlyses i nästa kapitel.

Forumtorgets placering i Uppsala

Affärs- och medborgarplatsen vid Forumtorget är belägen i centrala Uppsala.

Ungefär 300 meter väster om Forumtorget ligger Uppsala domkyrka. Lika långt till öster ligger Uppsala Centralstation. Området avgränsas i nordväst till Stora torg (Uppsala kommun, 2022).

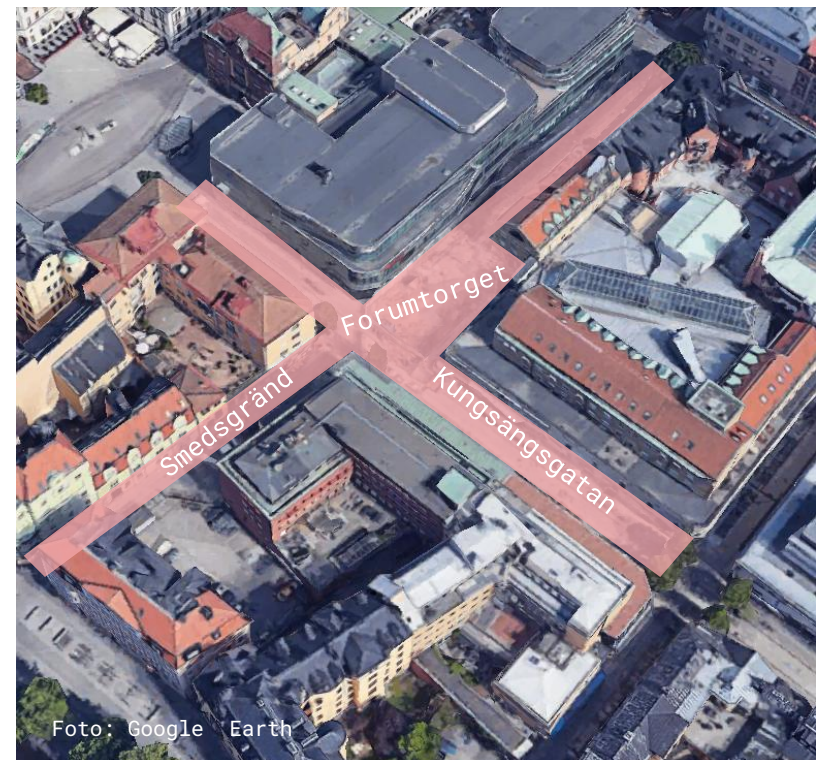
Bebyggelsen i omgivningen härrör från flera epoker. Den är framförallt tre till fem våningar hög. Den karaktäriseras av blandad markanvändning, så som bostäder, kontor och verksamheter i gatuplan (Uppsala kommun, 2018).

Om Affärs- och medborgarplatsen

Affärs- och medborgarplatsen vid Forumtorget omfattar delar av gatorna Smedsgränd och Kungsängsgatan med själva Forumtorget i mitten (se bild till höger). Ytan är ungefär 3500 kvadratmeter (Google, 2022), och omfattar fyra kvarter med en rad fastigheter med olika fastighetsägare (Uppsala kommun, 2022).

Under 2021 har Forumtorget rustats upp (Centrum för AMP, 2022). Torget har fått ny stenbeläggning samt en 65 meter lång soffa. En rund stenplata ämnad som sittplats och scen har också tillförts (White Arkitekter, 2022). Flera byggnader har renoverats (Uppsala kommun, 2018).

Om Centrum för AMP:s insatser på platsen

Med start våren 2021 har Centrum för AMP genomfört en rad insatser på platsen. Verktygen som Centrum för AMP arbetar med är installationer, aktiveringar, aktiviteter och evenemang.

Under den första avtalstiden 2021/2022, installerades bland annat en pergola som också kan användas som scen, det hängdes upp lampskärmar för att öka attraktiviteten samt att platsen berikades med säsongsväxtlighet och säsongsinstitutioner. Parallellt arrangerades veckovisa aktiviteter, så som zumba, och schack samt evenemang någon gång per månad. Under 2023/2024 investerade platsen i bland annat ett specialdesignat, stort fotbollsspel och en vinterpaviljong i samma design. Under dessa två år gjordes 221 aktiviteter och 76 evenemang, så som cykelmek, sommartorg och Valborgskonserter. Från att verksamheten startade har idéhubben bytt lokal vid ett flertal tillfällen. I dagsläget ligger den på torget i Teknikmagasinets gamla lokaler.

Insatserna har varit förhållandevis små och temporära, med syftet att de snabbt och till låg kostnad ska gå att genomföra, men också bytas ut om de visar sig inte fungera. De går därmed i linje med det på ett internationellt plan populära arbetssättet taktisk eller temporär stadsutveckling (Haugen, 2021).

1. Uppvisningsdanss träningsdagen 2024

2. Vinterpaviljongen

3. Fotbollsspelet

Studiens upplägg

I det här kapitlet
redovisas studiens
teoretiska ramverk
och metoder för
datainsamling och
analys

Teoretiskt ramverk

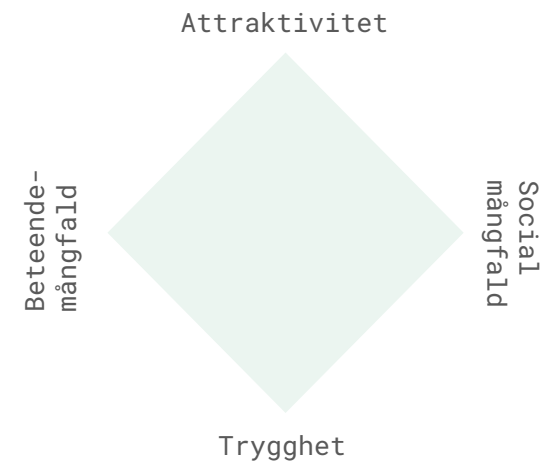
Alla studier utgår från ett teoretiskt ramverk som bygger på grundläggande antaganden om hur verkligheten fungerar. Detta ramverk påverkar både insamling och analys av data. Ramverket ska vara tydligt, explicit och förankrat i tidigare forskning. I den här studien utgår ramverket från Centrum för AMP:s mål och har vidareutvecklats utifrån befintlig forskning.

Målet har varit att skapa ett ramverk som är tillräckligt allmängiltigt för att kunna användas i olika delar av Sverige, men samtidigt avgränsat för att vara praktiskt tillämpbart.

Centrum för AMP modellen verkar för att stärka tryggheten på en avgränsad

plats genom ett aktivt omhändertagande av platsen och att erbjuda ett utbud som gör att många olika grupper trivs och vill vistas där.

Utifrån detta samt tidigare forskning (Methas, 2014) har ett ramverk med fyra dimensioner tagits fram (se figur till höger), som speglar offentliga platserns olika sociala och upplevelsemässiga kvaliteter. För varje dimension finns en begreppsdefinition, som i sin tur har brutits ner i variabler baserade på tidigare studier. Variablerna som har använts under studierna 2023 och 2024 visas på nästa sida.

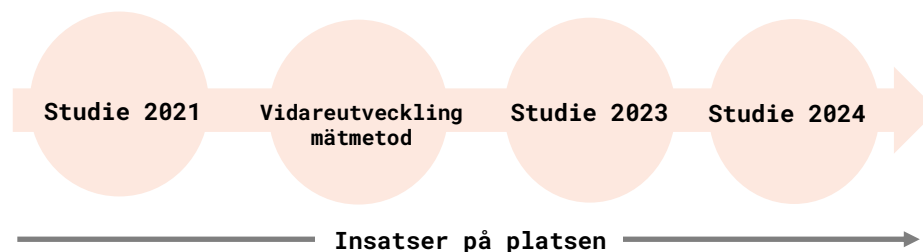
* En första version byggde på Methas (2014) Public Space Index med dimensionerna trygg, inkluderande, tilltalande, komfortabel och meningsfull. Detta blev dock för betungande och mättekniskt problematiskt, varför dimensionerna reducerades till fyra stycken och omdefinierades.

Dimension	Begreppsdefinition	Variabler
Beteende- mångfald	Beteendemångfald handlar om hur stor variationen är av olika typer av beteenden.	• Variation av typer av aktiviteter • Variation av besöksmotiv
Social mångfald	Social mångfald handlar om hur stor variationen är gällande besökares kön och ålder.	• Variation av människor med olika kön/genus • Variation av människor med olika ålder
Trygghet	Trygghet handlar om hur trygga människor känner sig när de besöker eller tänker på platsen.	• Upplevd trygghet • Upplevelse av skadegörelse • Oro för att utsättas för brott • Undviker att besöka platsen • Upplevelse av förekomsten av respektlöst och/eller störande beteende på platsen
Attraktivitet	Attraktivitet handlar om den utsträckning i vilken platsen väcker positiva associationer, liksom dess förmåga att locka besökare, konsumenter och investeringar.	• Upplevelse av intressanta aktiviteter • Besökares vilja att delta i aktiviteter på platsen • Upplevd attraktion • Upplevd möjlighet till avkoppling • Upplevd trygghet

Studiedesign

Denna studie utgår från en före-efter-design (Svensson, 2013) och baseras på datainsamling genomförd vid tre tillfällen: 2021 – i samband med att Centrum för AMP just etablerats – samt under 2023 och 2024. Datainsamlingen har skett med hjälp av flera metoder. För de jämförelser som presenteras i denna rapport är det resultaten från observationer och genskjutsintervjuer som redovisas. Eftersom studien ingår i ett större utvecklingsarbete har RISE efter studien från 2021 utvärderat metodernas mättekniska fördelar, tidsomfattning och kostnader.

Metoderna för genskjutsintervjuerna har utifrån denna utvärdering justerats för att anpassas till förändrade förutsättningar och för att kunna identifiera de mest effektiva angreppssätten. En del av detta var att enkäterna, som under 2021 även besvarades digitalt, under 2023 och 2024 endast besvarades genom genskjutsintervjuer. Dessa förändringar gör att exakta jämförelser mellan genskjutsintervjuer från 2021 och de från de senare studier inte är möjliga. Av denna anledning ligger fokuset i den här rapporten på jämförelse mellan studierna från 2023 och 2024. Metoderna som har använts för observationerna har dock varit samma under samtliga år, och resultaten från dessa redovisas av denna anledning för alla tre åren.

FIGUR 1. STUDIEDESIGN

De rosa cirkelarna illustrerar de centrala stegen i studien. Den gråa tidslinjen markerar Centrum för AMPs arbete på Forumtorget.

Observationer

Data samlades in under mars och april 2021 samt november 2023 och 2024. Detta skedde via bland annat observationer, vilket innebar att observatörer dokumenterade vad som skedde på platsen. Observatörerna arbetade för en extern konsultfirma.

En typ av observationer som gjordes kallas för beteendekartläggning (Müller-Eie & Llopis Alvarez, 2020). Det innebär att de aktiviteter besökarna ägnade sig åt på platsen räknades och markerades på en karta, inklusive deras kroppspositioner (t.ex. sitta, stå och ligga). Även storleken på

besökskluster (Kärrholm, 2015) registrerades (enskilda besök liksom grupper av olika storlekar).

En andra typ av observationer som gjordes har här getts namnet bakgrundsräkning (Shirazi, 2019). Det innebär att observatörer räknade hur många besökare som tillhörde specifika genus- och ålderskategorier. Liksom om besökarna enbart passerade platsen eller också vistades där (definierat som 1 minut eller längre).

Observationer genomfördes under två vardagar och en helgdag. Dagar valdes som i möjligaste mån liknade

varandra (vad gäller speciella händelser och liknande). Totalt genomfördes 54 timmars observationer jämnt fördelat mellan studierna 2023 och 2024. Vid studien 2021 genomfördes 16 timmars observationer. För samtliga fördelades timmarna jämt över lunch, eftermiddag och kväll. Väderförhållanden var lika mellan studierna 2023 och 2024, men dessa var lite sämre än vid studien 2021.

* Observationerna var av typen direkta strukturerade icke-deltagande observationer (Shirazi, 2019). Det betyder att observatören i realtid registrerar vad som sker på platsen i ett formulär med färdigstrukturerade kategorier samtidigt som hen försöker att inte påverka livet där.

Genskjutsintervjuer

För att undersöka besökares upplevelser av platsen utvecklades en enkät med både slutna frågor med fasta svarsalternativ och öppna frågor med fritextsvar. Svar på enkäten samlades in genom genskjutsintervjuer. Detta gjordes under 2021, 2023 och 2024 men eftersom enkäten inte var färdig utvecklad under 2021 och svaren under det året (till skillnad från senare år) även samlades in digitalt kan svar från 2021 inte jämföras med de från 2023 och 2024. Av denna anledning redovisas endast enkätsvar från 2023 och 2024 i den här rapporten.

2023 och 2024

1	I vilken utsträckning upplever du Forumtorget som en attraktiv plats?
2	I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget erbjuder möjlighet för avkoppling?
3	I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget har aktiviteter som får dig att vilja stanna och delta?
4	I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget erbjuder någon aktivitet som intresserar dig?
5	Upplever du dig trygg på Forumtorget?
6	Upplever du Forumtorget som en trygg plats?
7	Undviker du att besöka Forumtorget?
8	Är du någon gång orolig för att utsättas för brott på Forumtorget?
9	I vilken utsträckning upplever du att folk beter sig respektlöst och/eller störande på Forumtorget?
10	I vilken utsträckning upplever du att det förekommer skadegörelse på Forumtorget?

I de 10 upplevelsefrågorna var svarsalternativen: I stor utsträckning, I ganska stor utsträckning, I ganska liten utsträckning, I liten utsträckning och Inte alls.

2021

Under 2021 testades enkäten för att se vad som fungerade bra och vad som behövdes förbättras.

2023

Enkäten vidareutvecklades utifrån mättekniska lärdomar från 2021, vilket ledde till färre frågor. Istället för att samla data genom en digital enkät genomfördes platsenkäter (genskjutsintervjuer), där 47 av deltagarna svarade på frågor om attraktivitet och 44 om trygghet för att undvika en alltför lång enkät. Genskjutsintervjuerna hölls på Forumtorget.

2024

För studien 2024 användes samma enkät som för 2023. I november 2024 samlades totalt 80 svar in genom platsenkäter (genskjutsintervjuer) på Forumtorget. Här besvarade hälften frågor om attraktivitet och hälften om trygghet.

Meningsfulla aktiviteter

I det här kapitlet
presenteras data för
de variabler som berör
meningsfulla
aktiviteter efter att
Centrum för AMP kom
till platsen

Sammanlagd poängsättning meningsfulla aktiviteter

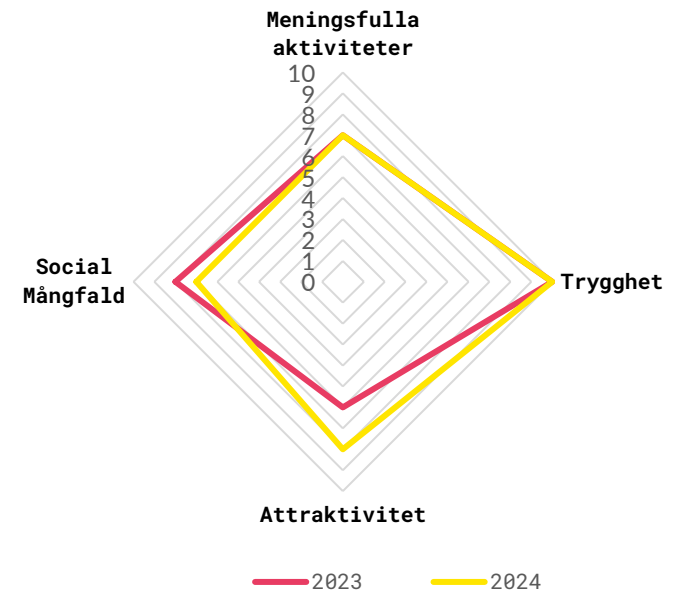
Forumtorget har tilldelats ett sammanfattande betyg för varje värddimension i det teoretiska ramverket, för åren 2023 och 2024. Betygen baseras på både genskjutsintervjuer och observationer, och har satts utifrån de kriterier som tidigare beskrivits i mät- och uppföljningsmodellen.

För värddimensionen *Meningsfulla aktiviteter* bygger bedömningen på tre variabler:

- **Variation av besöksmotiv** (från intervjudata)
- **Vistelsemängd och variation av vistelsetyper** (från observationsdata)

Vad gäller den här värddimensionen erhåller Forumtorget 7 av 10 möjliga poäng för både 2023 och 2024. Det är viktigt att understryka att denna poäng är ett övergripande värde där flera variabler har vägts samman.

För att fånga nyanser och förstå helhetsbilden krävs en separat analys av varje enskild variabel, både kvalitativa och kvantitativa. Detta görs i de följande bilderna för att ge en mer komplett och nyanserad förståelse av förändringar över tid samt möjliga utvecklingsområden.

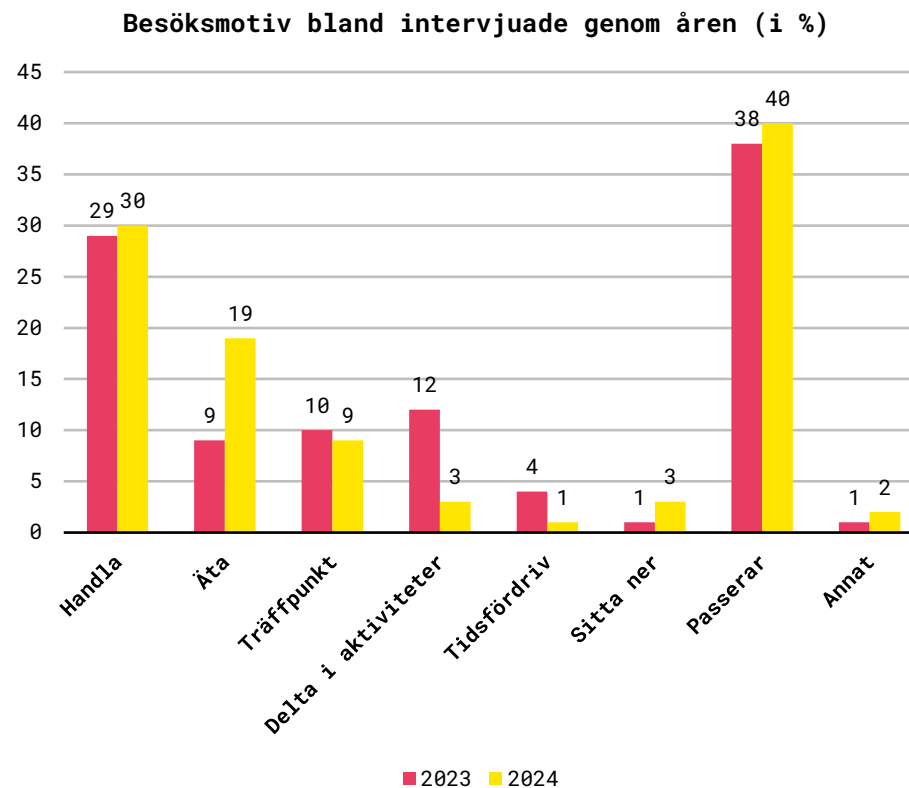
Spindelldiagram: POÄNG PER VÄRDE

Sammanlagd poäng för respektive värde i det teoretiska ramverket för åren 2023 och 2024. Detta baserat på data från genskjutsintervjuer och observationer.

Besöksmotiv på Forumtorget

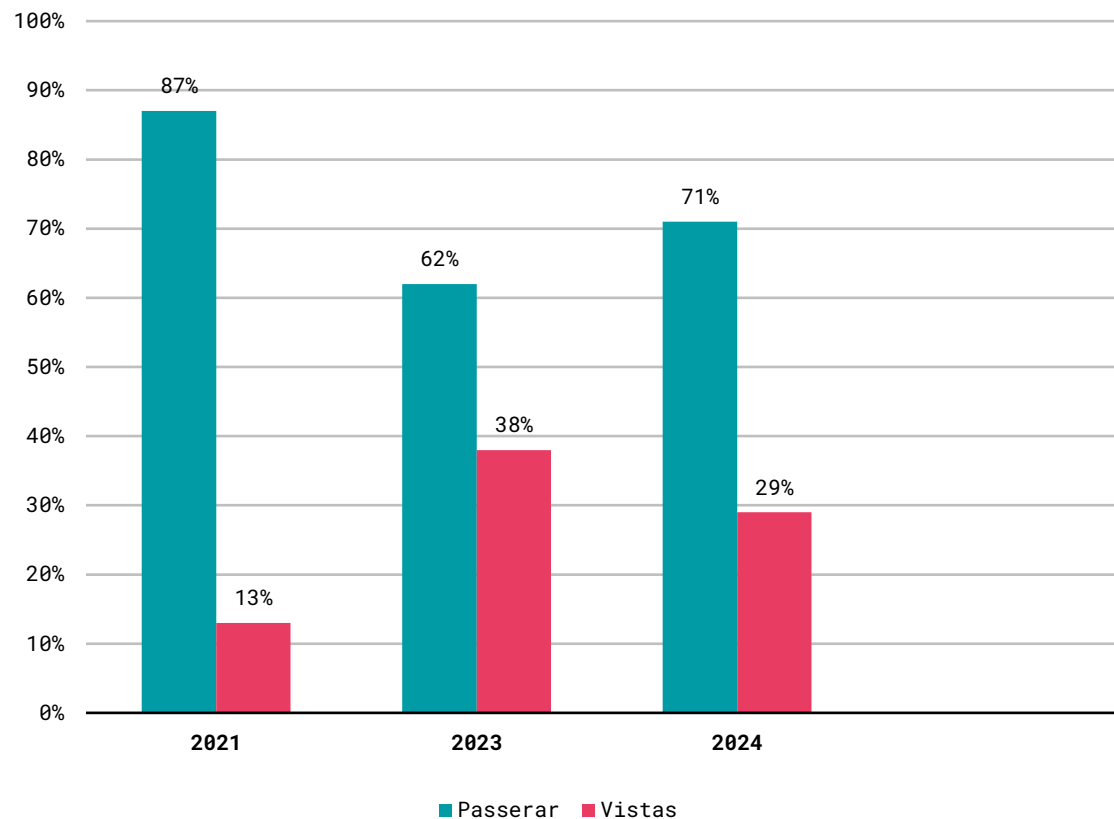
I studien 2024 angav 40 % av enkätrespondenterna att de passerade Forumtorget vid sitt besök. Detta innebär en liten ökning jämfört med studien 2023.

2024 angav 19% av respondenterna att de besökte platsen för att äta eller dricka, vilket är nästan dubbelt så många som under 2023. Däremot var det betydligt färre som uppgav att de besökte torget för att delta i aktiviteter eller fördriva tid.

Vistelse på Forumtorget

- Vid observationerna år 2021 passerade en stor majoritet av besökarna utan att stanna på någon av de fyra delplatserna. Endast drygt 10 % vistades* längre än en minut.
- År 2023 hade resultatet förändrats – cirka fyra av tio besökare stannade minst en minut, medan sex av tio passerade genom platsen.
- Vid studien 2024 var andelen som vistades på platsen 29%, vilket är lägre än under studien 2023 men fortfarande högre än innan Centrum för AMP var på plats.

*Med vistelse avses att man uppehåller sig på platsen i minst en minut.

Aktiviteter på Forumtorget

- Redovisningen av aktiviteter på Forumtorget baseras på procentandelar för att möjliggöra jämförelser mellan olika aktiviteter. Det innebär att det faktiska antalet personer som ägnar sig åt en viss aktivitet kan ha ökat, även om andelen minskat – exempelvis i fall där en annan aktivitet blivit ännu vanligare. När vi jämför observationerna under 2023 och 2024 med de från 2021, ser vi att Forumtorget i högre grad används som en handelsplats snarare än en mötesplats för sociala interaktioner vid observationerna under senare år. Dock är det viktigt att ha i åtanke att omvärlden också har förändrats i och med att observationerna 2021 fortfarande ägde rum under en pågående pandemi. Under studien 2021 var den vanligaste aktiviteten att samtala (cirka 50 %), följt av mobilanvändning och förtäring (vardera omkring 10 %). Handel, läsning, evenemang samt lek och rekreation förekom i princip inte.
- Under studien 2023 handlade de flesta besökare (85%), vilket är en markant ökning jämfört med tidigare. Samtidigt minskade samtal drastiskt, från att ha varit den vanligaste aktiviteten under 2021 (50 %) till endast 5%. 7% ägnade sig inte åt någon aktivitet och övriga kategorier förekom mindre än 5%.
- Under studien 2024 var den vanligaste aktiviteten, liksom under 2023, handel. 78 % av besökarna ägnade sig åt att handla. 9% samtalade och liksom under studien 2023 observerades 7 % av besökarna utan någon specifik aktivitet. Precis som under 2023 förekom andra aktiviteter i betydligt mindre grad.

	2021	2023	2024
Handlar	1%	85%	78%
Samtala	49%	5%	9%
Dricka/äta	13%	2%	1%
Lek/rekreation	2%	2%	2%
Tar del av evenemang	0%	0%	0%
Använder telefon	10%	3%	3%
Läser	0%	0%	0%
Ingen aktivitet	9%	7%	7%
Annat	14%	0%	0%

Social mångfald

I det här kapitlet
presenteras data för
de variabler som berör
social mångfald efter
att Centrum för AMP
kom till platsen

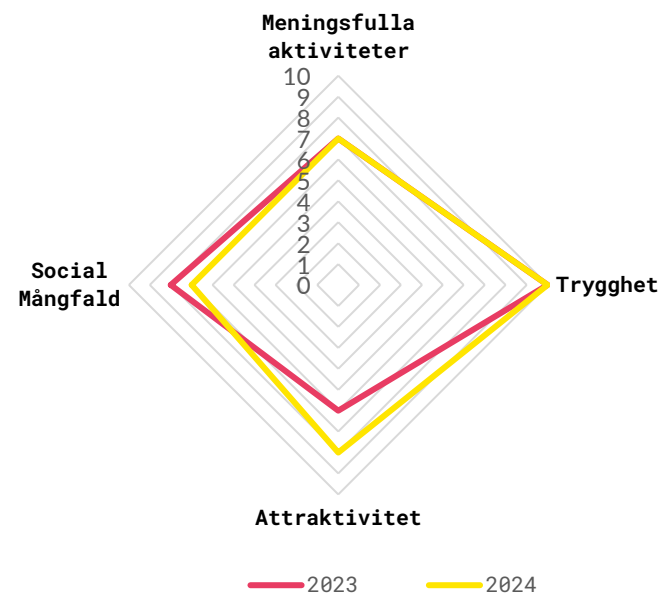
Sammanlagd poängsättning social mångfald

Spindeldiagrammet presenterar en lättöverskådlig överblick för värddimensionen *Social mångfald*, där betygssättningen är baserad på två variabler:

- **Närvaro av människor med olika genus** samt
- **Närvaro av människor i olika åldrar** (observationsdata).

År 2023 får platsen 8 poäng av 10 möjliga, medan den år 2024 får 7 poäng. Denna minskning förklaras av en något mindre jämn könsfördelning i den senare mätningen. Det är ett tydligt exempel på begränsningarna med att enbart utgå från spindeldiagrammet – trots att skillnaden (som beskrivs i detalj på nästa bild) är marginell, resulterar den i en synlig poängsänkning.

För att fånga nyanser och få en helhetsförståelse utöver spindeldiagrammet krävs en separat analys av varje enskild variabel, både kvalitativa och kvantitativa. Detta genomförs i de följande bilderna för att ge en mer komplett och nyanserad bild av utvecklingen över tid och möjliga förbättringsområden.

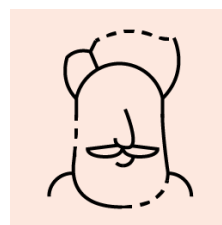
Spindeldiagram: POÄNG PER VÄRDE

Sammanlagd poäng för respektive värde i det teoretiska ramverket för åren 2023 och 2024. Detta baserat på data från genskjutsintervjuer och observationer.

Könsfördelning på Forumtorget

I samband med observationerna bedömdes genus för samtliga besökare, något som kan ses som en viktig del av en plats sociala mångfald (Low, 2013). Platsobservationerna visade en jämn könsfördelning både vid studien 2021 och studien 2023, med en liten majoritet av kvinnor.

Endast ett fåtal kategoriserades som "annat"/"oklart". Ingen betydande variation noterades mellan delplatser eller tidpunkter. Könsfördelningen förändrades vid studien 2024 – 61% av besökarna var kvinnor och 39% män. Detta tyder på att könsbalansen på Forumtorget har minskat lite genom åren.

Man

43%

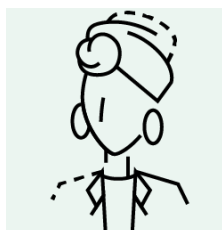
2021

41%

2023

39%

2024

Kvinna

56%

2021

59%

2023

61%

2024

Annat/oklart

1%

2021

0%

2023

0%

2024

FIGUR 2. KÖNSFÖRDELNING

Könsfördelningen på platsen enligt direktobservationerna

* Som bakgrund kan noteras att ungefär 0,4 % av hela Sveriges befolkning har bedömts vara transpersoner (Folkhälsomyndigheten, 2016).

Observationer

Jämförelse mellan åren

Tidigare observationer visade att åldersgruppen 25-39 år var störst, följt av 15-24 år och 40-65 år, medan endast en av tio var 65+. Andelen små barn (0-4 år) var nästintill obefintlig.

I de senaste mätningarna 2024 har andelen 5-14 åringar samt 15-24-åringar ökat, medan andelen 25-39-åringar och 40-65-åringar har minskat. Andelen äldre (65+) ligger kvar på ungefär samma nivå, och yngre barn (0-4 år) är fortfarande en liten grupp.

Över tid har den totala sammansättningen av besökare blivit yngre, med en betydligt större andel barn och yngre vuxna och färre vuxna i 40-65 års åldern vid studien 2024. Framförallt den starka ökningen av andelen barn i 5-14 års ålder visar på en förflyttning.

0-4 år	5-14 år
2021:3%	2021:9%
2023:3%	2023:8%
2024:1%	2024:23%
15-24 år	25-39
2021:23%	2021:33%
2023:23%	2023:31%
2024:32%	2024:23%
40-65 år	65 år+
2021:24%	2021:9%
2023:25%	2023:10%
2024:9%	2024:11%

FIGUR 3 ÅLDERSFÖRDELNING

Åldersfördelningen på platsen under de olika studierna.

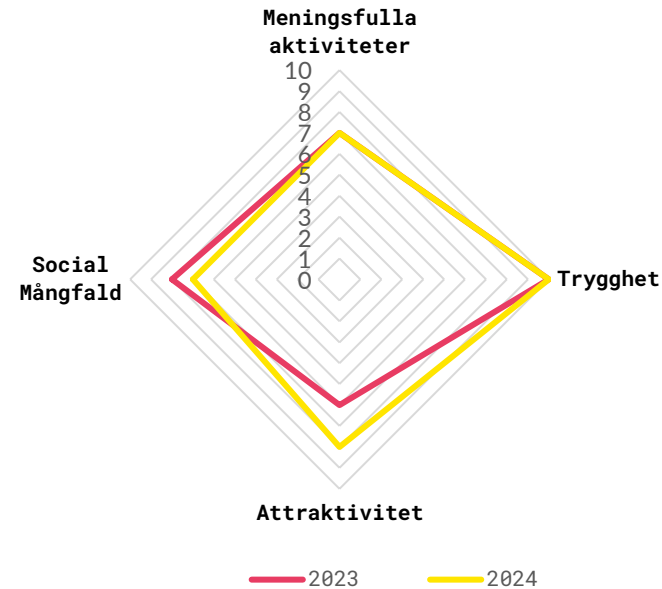
Trygghet

I det här kapitlet
presenteras data för
de variabler som berör
trygghet efter att
Centrum för AMP kom
till platsen

Sammanlagd poängsättning trygghet

Trygghetsvärdet baseras på ett index framtaget utifrån frågor kopplade till intervjuer med platsens besökare. I både 2023 och 2024 års mätningar 10 av 10 poäng.

I de följande avsnitten analyseras svar på enskilda frågor samt kvalitativ information för att tydligare lyfta fram nyanser, mönster och möjliga utvecklingsområden kring upplevd trygghet.

Spindeldiagram: POÄNG PER VÄRDE

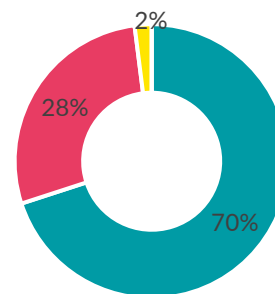
Sammanlagd poäng för respektive värde i det teoretiska ramverket för åren 2023 och 2024. Detta baserat på data från genskjutsintervjuer och observationer.

Jämförelse över tid : Trygghet

Vid studien 2023 visades att en stor majoritet upplever Forumtorget som en trygg plats.

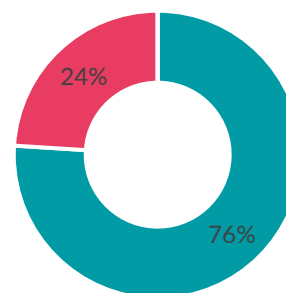
Under studien 2024 var andelen som angav att de i stor utsträckning upplever Forumtorget som en trygg plats ännu större, vilket kan indikera att platsen upplevs som tryggare jämfört med 2023.

I vilken utsträckning upplever du Forumtorget som en trygg plats? (2023)

■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning
■ I ganska liten utsträckning ■ I liten utsträckning

I vilken utsträckning upplever du Forumtorget som en trygg plats? (2024)

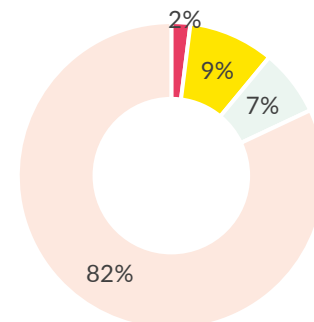

■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning
■ I ganska liten utsträckning ■ I liten utsträckning

Jämförelse över tid : Trygghet

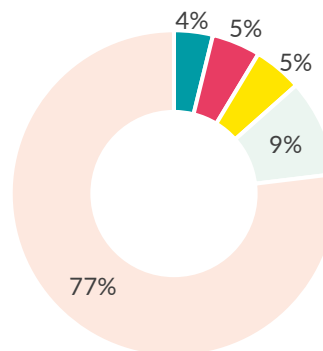
Vid en jämförelse mellan 2023 och 2024 framgår att en något mindre andel år 2024 uppgav att de "inte alls" var oroliga för att utsättas för brott. Den tydligaste skillnaden är att ingen respondent 2023 angav att de var oroliga "i stor utsträckning", medan 4 % uttryckte denna oro i 2024 års mätning.

I vilken utsträckning är du orolig för att utsättas för brott på Forumtorget? (2023)

■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning ■ I ganska liten utsträckning
■ I liten utsträckning ■ Inte alls

I vilken utsträckning är du orolig för att utsättas för brott på Forumtorget? (2024)

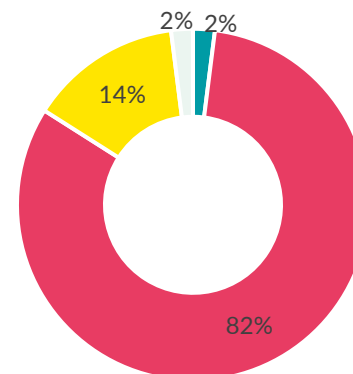

■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning ■ I ganska liten utsträckning
■ I liten utsträckning ■ Inte alls

Jämförelse över tid : Trygghet

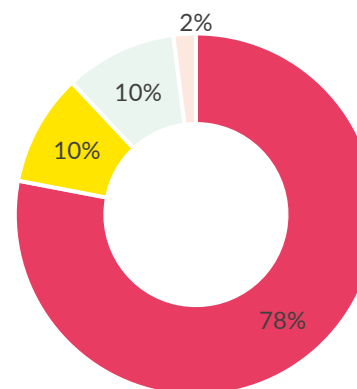
De flesta respondenter upplevde under studien 2023 att människor inte alls betedde sig respektlöst eller störande på Forumtorget. I 2024 års studie var det något färre som upplevde detta på det viset (78 % jämfört med 82 % år 2023). Samtidigt ökade andelen som uppgav att de i ganska liten utsträckning upplevde respektlöst eller störande beteende (10 % jämfört med 2 %). Förändringen är dock relativt liten.

I vilken utsträckning upplever du att folk betar sig respektlöst och/eller störande på Forumtorget? (2023)

■ Ingen uppfattning ■ Inte alls ■ Liten utsträckning ■ Ganska liten utsträckning ■ Ganska stor utsträckning

I vilken utsträckning upplever du att folk betar sig respektlöst och/eller störande på Forumtorget? (2024)

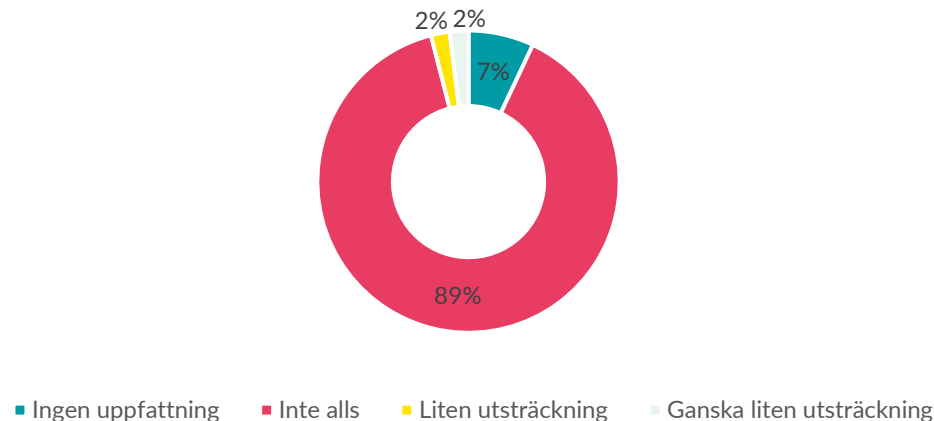
■ Ingen uppfattning ■ Inte alls ■ I liten utsträckning
■ I ganska liten utsträckning ■ I ganska stor utsträckning ■ I stor utsträckning

Jämförelse över tid : Trygghet

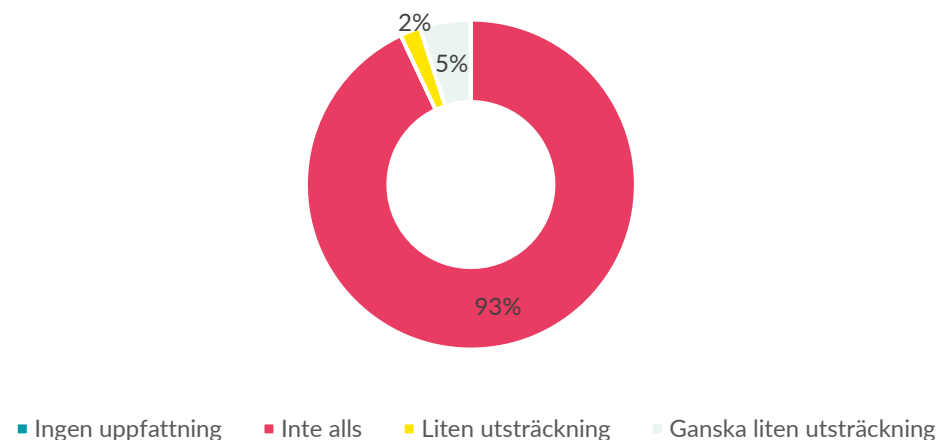
Upplevelsemätningen av skadegörelse på Forumtorget indikerar en minimal skillnad mellan studierna 2023 och 2024.

Respondenternas svar kan dock tolkas som att situationen har förbättrats något vid mätningen 2024, då fler (93% jämfört med 89% under 2023) svarade att de "inte alls" upplever skadegörelse. Under 2023 hade 7% av respondenterna ingen uppfattning kring detta. Ingen gav det svaret vid mätningen 2024.

I vilken utsträckning upplever du att det förekommer skadegörelse på Forumtorget? (2023)

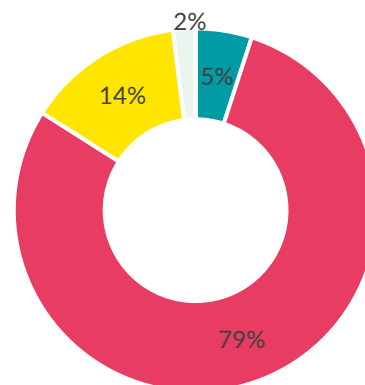
I vilken utsträckning upplever du att det förekommer skadegörelse på Forumtorget? (2024)

Jämförelse över tid : Trygghet

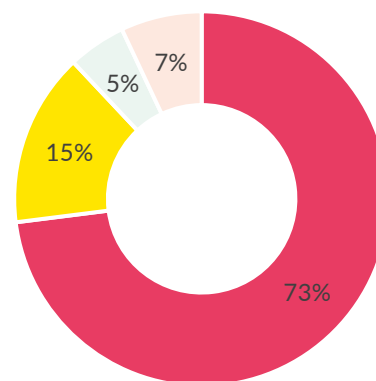
Jämfört med 2023 (79 %) svarade något färre, 73 %, år 2024 att de inte alls undviker att besöka Forumtorget. Sju procent uppgav att de i ganska stor utsträckning undviker platsen, vilket inte noterades vid mätningen 2023. Trots att detta kan tyda på en marginell försämring finns inga klara indikationer på orsakerna till att fler uppger att de undviker att besöka Forumtorget. Detta kan vara kopplat till trygghetsfrågor, men även andra faktorer kan spela in.

I vilken utsträckning undviker du att besöka Forumtorget? (2023)

■ Ingen uppfattning ■ Inte alls ■ Liten utsträckning ■ Ganska liten utsträckning ■ Ganska stor utsträckning

I vilken utsträckning undviker du att besöka Forumtorget? (2024)

■ Ingen uppfattning ■ Inte alls ■ Liten utsträckning ■ Ganska liten utsträckning ■ Ganska stor utsträckning

En kvalitativ analys av svaren vid genskjutsintervjuerna 2024 visar att upplevelsen av trygghet på Forumtorget varierar beroende på tid på dygnet och närvaro av människor.

Den sociala dynamiken och närvaron av butiker och kaféer anses generellt bidra till en känsla av trygghet. Samtidigt lyfts andra aspekter som potentiellt minskar trygghetskänslan.

Snabb cykling bland fotgängare beskrivs som störande och potentiellt farlig. Några respondenter föreslår att det behövs skyltar för att minska denna typ av trafik för att öka tryggheten. Det framkommer också att många upplever att Forumtorget känns otryggt på kvällstid, vilket kan kopplas till att det är färre besökare där och att platsen därför upplevs som mer enslig. Den höga genomströmningen av besökare

under dagtid och aktiviteter på torget ses däremot som faktorer som bidrar till ökad trygghet. När detta sätts i relation till den tidigare kvalitativa innehållsanalysen från 2023 framkommer en liknande bild. Vid den uppföljningen beskrevs otrygghet på Forumtorget som något som främst upplevdes på kvällstid och nattetid, när platsen är mindre befolkad.

De som upplever torget som tryggare hänvisar ofta till orsaker såsom närvaro av folk, aktiviteter samt belysning och öppenhet. En del respondenter svarar dock att de upplever Forumtorget som mindre tryggt vid stora folkansamlingar eller vid höga ljudvolymmer.

Sammanfattningsvis pekar den kvalitativa analysen på att Forumtorgets trygghet påverkas av

både tid på dygnet, närvaro av folk och aktiviteter samt öppenhet och belysning. Vidare uttrycker besökare önskemål om att öka tryggheten genom ytterligare åtgärder som fler vakter, kameraövervakning och en mer genomtänkt hantering av cyklister och trafik. Detta bör dock sättas i relation till den kvantitativa data som visar att Forumtorget generellt upplevs som en trygg plats. De förbättringsområden som nämns av besökarna ska därför främst ses som förslag på hur tryggheten ytterligare kan stärkas.

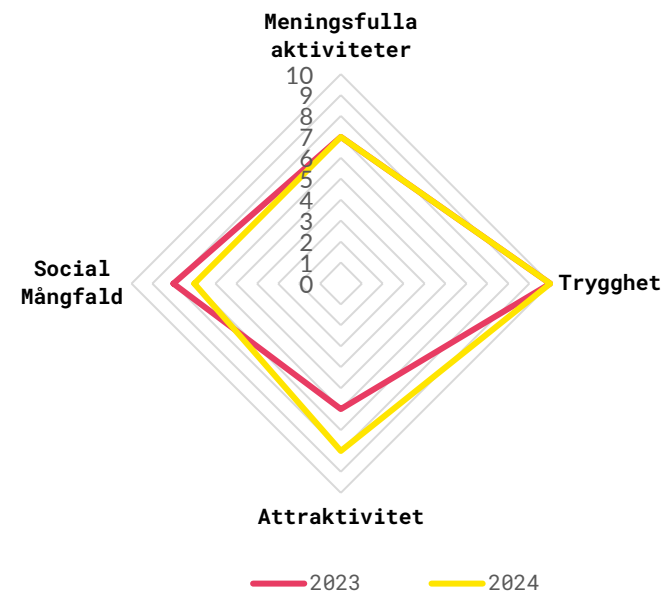
Attraktivitet

I det här kapitlet
presenteras data för
de variabler som berör
attraktivitet efter
att Centrum för AMP
kom till platsen

Sammanlagd poängsättning attraktivitet

Attraktivitetsvärdet bygger på ett index som sammanväger svar från intervjuer med platsens besökare med observationsvariabeln 'Vistelsemängd'. År 2023 fick Forumtorget 6 poäng av 10 möjliga, medan värdet år 2024 ökade till 8 poäng, vilket pekar mot en positiv utveckling av platsens upplevda attraktivitet.

Följande avsnitt syftar till att tydliggöra hur attraktiviteten upplevs enligt respondenterna – och hur upplevelsen eventuellt förändrats över tid genom en detaljerad analys av svaren på varje enskild fråga samt materialet från intervjuerna.

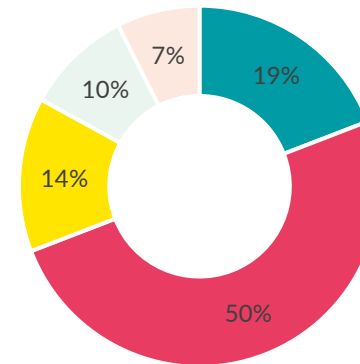

Spindeldiagram: POÄNG PER VÄRDE

Sammanlagd poäng för respektive värde i det teoretiska ramverket för åren 2023 och 2024. Detta baserat på data från genskjutsintervjuer och observationer.

Jämförelse över tid: Attraktivitet

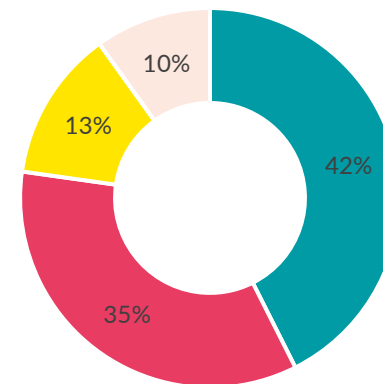
I vilken utsträckning upplever du Forumtorget som en attraktiv plats?
(2023)

■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning ■ I ganska liten utsträckning ■ I liten utsträckning ■ Inte alls

Den upplevda attraktiviteten har ökat över tid, med en växande andel som i stor utsträckning upplever Forumtorget som en attraktiv plats under 2024 (43 %) jämfört med 2023 (19 %).

I vilken utsträckning upplever du Forumtorget som en attraktiv plats? (2024)

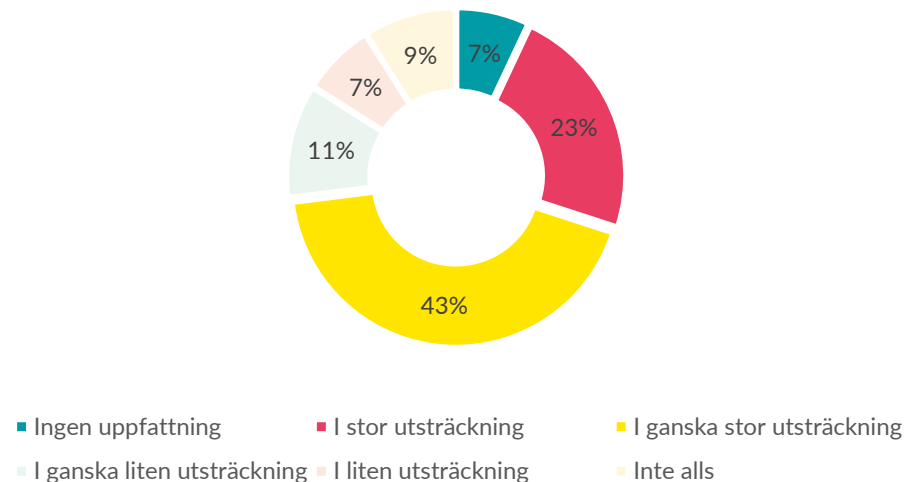

■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning ■ I ganska liten utsträckning ■ I liten utsträckning ■ Inte alls

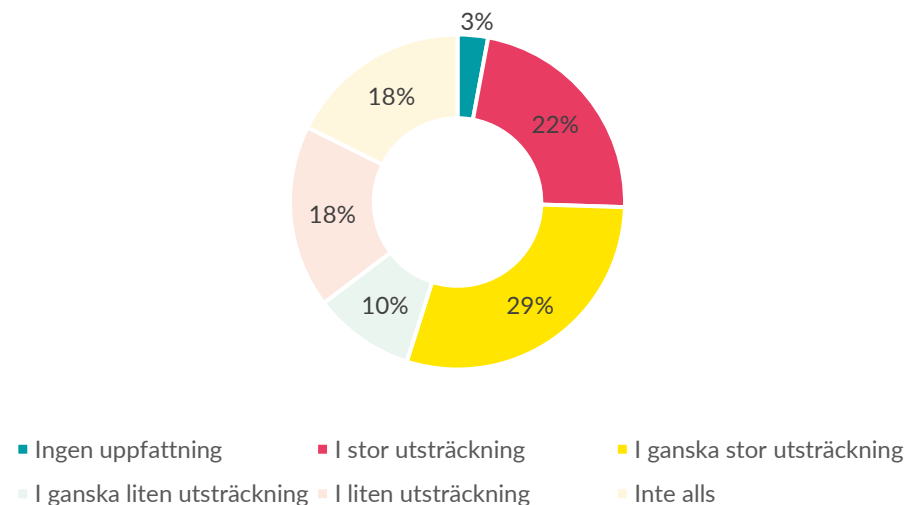
Jämförelse över tid: Attraktivitet

Jämförelsen över tid visar att en mindre stor andel upplever att Forumtorget erbjuder möjligheter till avkoppling. Särskilt andelen som "inte alls" (18% under 2024 jämfört med 9% under 2023) eller "i liten utsträckning" (18% under 2024 jämfört med 7% under 2023) upplever detta har ökat.

I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget erbjuder möjlighet till avkoppling?
(2023)

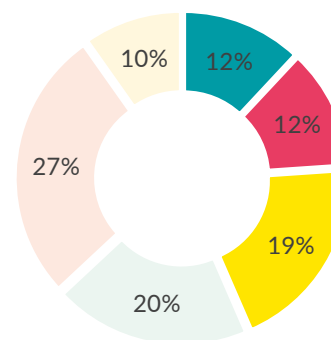
I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget erbjuder möjlighet för avkoppling? (2024)

I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget har aktiviteter som får dig att vilja stanna och delta?
(2023)

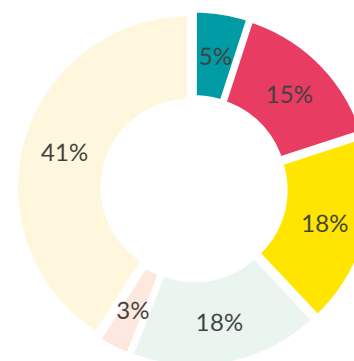
Jämförelse över tid: Attraktivitet

Under studien 2024 uppgav en betydligt större andel respondenter att de "inte alls" upplever att det finns aktiviteter på torget som får dem att vilja stanna och delta (41% jämfört med 9% under 2023). Samtidigt har även andelen som upplever detta i "stor utsträckning" ökat (15% jämfört med 12% under 2023), vilket tyder på en mer varierad upplevelse av torgets aktivitetsutbud.

■ Ingen uppfattning ■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning
■ I ganska liten utsträckning ■ I liten utsträckning ■ Inte alls

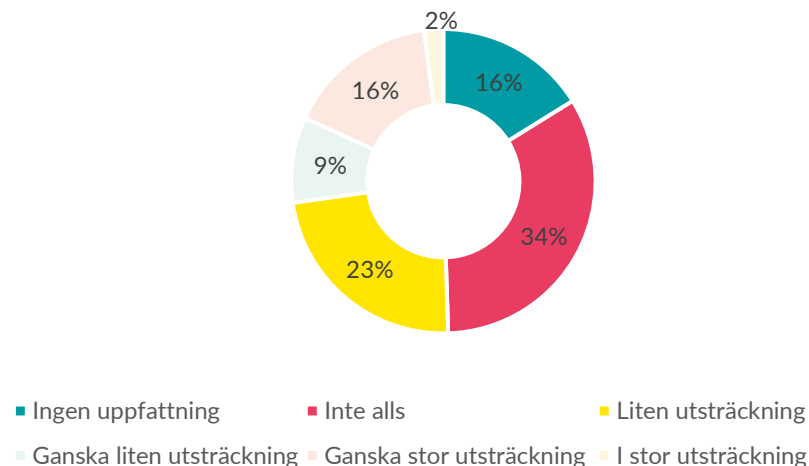
I vilken utsträckning upplever du att Forumtorget har aktiviteter som får dig att vilja stanna och delta?
(2024)

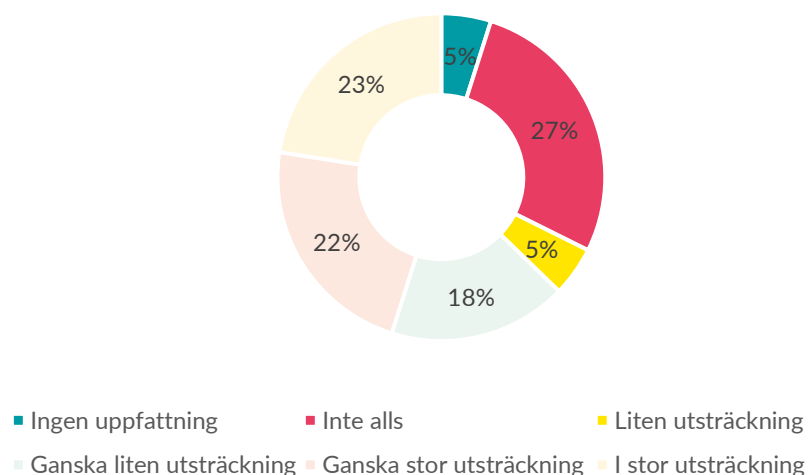
■ Ingen uppfattning ■ I stor utsträckning ■ I ganska stor utsträckning
■ I ganska liten utsträckning ■ I liten utsträckning ■ Inte alls

Jämförelse över tid: Attraktivitet

I vilken utsträckning upplever du att denna plats erbjuder någon aktivitet som intresserar dig? (2023)

I vilken utsträckning upplever du att denna plats erbjuder någon aktivitet som intresserar dig? (2024)

Svaren från studien 2024 indikerar att en minskad andel respondenter upplevde att Forumtorget "inte alls" erbjuder någon aktivitet som intresserar dem (27% under 2024 jämfört med 33% under 2023). Samtidigt har även andelen som upplever detta "i stor utsträckning" ökat (18% under 2024 jämfört med 9% under 2023). Detta tyder på att upplevelserna har blivit positivare, där fler i hög grad upplever att det finns intressanta aktiviteter.

Kvalitativ data

En analys av kommentarerna som lämnades vid genskjutsintervjuerna visar att respondenternas upplevelser kan ha påverkats av flera faktorer. Det finns delade meningar om torgets aktiviteter – vissa uppskattar det aktuella utbudet, medan andra efterfrågar mer engagerande inslag som bjuder in till deltagande.

Forumtorget beskrivs av många som en trivsam och social plats där ljussättning, aktiviteter och den öppna atmosfären lyfts fram som positiva inslag. Särskilt fotbollsspelet och säsongsbetonade aktiviteter uppskattas, liksom uteserveringarna och de varierande sittmöjligheterna. Estetiska detaljer, såsom julgranarna och belysningen, framhålls också som faktorer som ökar trivseln.

Samtidigt framkommer flera förbättringsområden, särskilt vad gäller

tryggheten på kvällstid och utformningen av torgets aktiviteter. Vissa respondenter upplever att de mest observerar snarare än deltar i aktiviteterna och efterfrågar fler engagerande evenemang. Kritik riktas även mot att torget till stor del domineras av uteserveringar, vilket anses begränsa andra typer av mötesplatser. Detta stämmer överens med de resultat som framkom vid kartläggningen under studien 2023, där vissa saknade offentliga ytor utanför de kommersiella verksamheterna. Ett annat återkommande önskemål är fler butiker i stadskärnan för att göra centrumet mer levande, särskilt för de som inte har bil.

Sammanfattningsvis bekräftar kommentarerna den bild som framkommer i den kvantitativa datan: att Forumtorget har utvecklats till en mer levande och uppskattad plats. Mätningarna från 2024 visar att torget i

huvudsak används för handel och praktiska ärenden, samtidigt som flera respondenter uttrycker önskemål om fler offentliga mötesplatser.

Analys och slutsatser

I det här kapitlet
presenteras en
sammantagen analys av
de fyra dimensionerna
samt ett antal
övergripande slutsatser

Beteendemångfald

Resultaten visar att Forumtorget fortsatt är en plats som de flesta passerar, och att besökarnas syfte och aktiviteter har förändrats över tid. Studien 2024 indikerar att en större andel besöker torget för handel, medan aktiviteter och social samvaro har minskat jämfört med 2023.

En tydlig förändring mellan de olika mätningarna är hur besökarnas observerade aktiviteter har skiftat. Under studien 2021 var samtal den vanligaste aktiviteten, medan mätningarna 2024 visar att en övervägande andel av besökarna nu ägnar sig åt handel. Samtidigt observerades en mindre stor andel delta i evenemang, eller fördriva sin tid sittande på torget. Det är viktigt

att understryka att detta avser en förändring i andelen som har observerats ägna sin tid åt sådana aktiviteter. Det innebär att det faktiska antalet personer kan ha ökat, även om andelen har minskat, i de fall där andra aktiviteter ökat i ännu högre grad.

Förändringen kan påverkas av flera faktorer. En viktig aspekt är att besökarnas motiv kan ha förändrats i och med att pandemirestriktioner inte längre påverkade vardagslivet vid tiden för studierna 2023 och 2024. Under pandemin kan torget ha fått en ökad betydelse som plats för sociala möten utomhus, samtidigt som förändrade konsumtionsvanor – till exempel en ökad benägenhet att handla digitalt – kan ha påverkat dess

användning i andra avseenden.

Genom att fortsatt erbjuda organiserade aktiviteter, förbättra sittmöjligheter samt vidta initiativ som främjar en mer inbjudande miljö kan torgets funktion som en plats för både handel och social samvaro stärkas ytterligare, även i tiden efter pandemin.

Social mångfald

Forumtorget har över tid haft en relativt jämn könsfördelning, där kvinnor utgjort en liten majoritet. Vid mätningen 2024 hade andelen kvinnor ökat med två procentenheter till 61 %, medan andelen män minskat till 39 %. Trots att skillnaderna är små får detta genomslag i värdedimensionen för social mångfald i spindeldiagrammen.

När det gäller åldersfördelning har platsen dominerats av unga vuxna. Vid den senaste mätningen 2024 tillhörde 32 % av besökarna åldersgruppen 15-24 år, vilket är en ökning från tidigare observationer. Andelen 25-39-åringar och 40-65-åringar har varit relativt stabila över tid, medan äldre (65+) fortsatt utgör

en liten andel på omkring 11 %. Andelen små barn (0-4 år) har varit nästintill obefintlig, andelen i gruppen 5-14 år har dock mer än fördubblats vid studien 2024.

Den övergripande bilden är att Forumtorget har en relativt stabil social sammansättning, men med en något ökande andel barn och yngre vuxna samt fortsatt låg representation av såväl små barn som äldre. Denna förändring kan möjligtvis förklaras av naturliga variationer, men kan även hänga samman med att fler aktiviteter som är attraktiva för barn och yngre vuxna har tillkommit.

Om målsättningen är att öka den

sociala mångfalden på torget, kan riktade åtgärder övervägas för att attrahera en bredare besökarskara. Det kan till exempel handla om att göra platsen mer inbjudande för barnfamiljer med små barn och för äldre genom lekvänliga inslag anpassade för yngre barn, fler sittmöjligheter samt aktiviteter som engagerar olika åldersgrupper.

Trygghet

Trygghet är en komplex upplevelse som påverkas av både individuella erfarenheter och platsens fysiska och sociala miljö. Mätningarna från 2023 och 2024 visar att trygghetsupplevelsen på Forumtorget i stort sett är stabil, med vissa tecken på förbättring.

Fler personer upplever platsen som trygg jämfört med tidigare. Samtidigt finns tecken på en något ökad oro för brott hos en liten grupp. Den allmänna upplevelsen av ordning och respektfullt beteende har inte förändrats nämnvärt, men några fler noterar att störande beteende förekommer i viss utsträckning.

När det gäller skadegörelse uppfattas platsen som något bättre än tidigare. Fler upplever att detta inte är ett problem, och färre saknar en tydlig uppfattning i frågan.

En liten ökning har skett i andelen som uppger att de undviker att vistas på torget. Det är dock oklart vad detta beror på – det kan handla om trygghet men också om andra faktorer.

Sammantaget tyder resultaten på att Forumtorget upplevs som en trygg plats med positiva tendenser. Den sociala närvaron spelar fortsatt en viktig roll och förbättrad hantering av torgets användning kan enligt respondenter från genskjutsintervjuerna ytterligare stärka känslan av trygghet.

Attraktivitet

Attraktivitet är en subjektiv upplevelse som påverkas av individens förväntningar, preferenser och tidigare erfarenheter. Resultaten från studierna 2023 och 2024 visar att upplevelsen av Forumtorget som attraktiv plats har förändrats över tid, med en ökad andel som upplever torget som attraktiv i "stor utsträckning". Samtidigt har också andelen som "inte alls" ser platsen som attraktiv ökat.

I studien 2024 uppgav en större andel att de "inte alls" upplever att det finns aktiviteter som lockar dem att stanna, samtidigt som fler upplever att det i "stor utsträckning" finns engagerande aktiviteter. Detta indikerar att torgets utbud uppfattas på olika sätt beroende på besökarnas intressen och förväntningar.

Trygghet spelar enligt flera tillfrågade besökare en viktig roll i hur attraktivt Forumtorget upplevs. Ljussättning, säsongsanpassade aktiviteter och estetiska inslag ses som positiva faktorer som ökar trivseln.

Sammanfattningsvis har Forumtorget utvecklats till en mer levande plats, men resultaten tyder på att det finns utrymme för förbättringar. Ett ännu bredare aktivitetsutbud och en bättre balans mellan kommersiella ytor och offentliga mötesplatser skulle kunna göra torget ännu mer attraktivt för en bredare målgrupp enligt respondenterna.

Slutsatser

Analysen av Forumtorgets utveckling mellan 2023 och 2024 visar en övergripande stabilitet i flera centrala värddimensioner, med vissa tydliga förändringar.

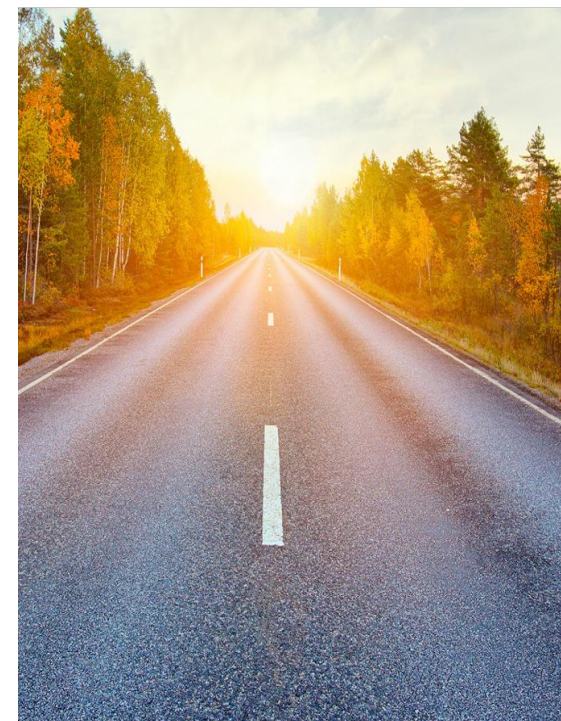
Meningsfulla aktiviteter har bibehållit sin position enligt poängsättningen och visar på en fortsatt viktig roll för platsens attraktionskraft och användbarhet. Detta indikerar att arrangemang och initiativ som engagerar besökarna håller sin betydelse över tid.

Social mångfald har minskat med ett steg i spindeldiagrammet, men det är viktigt att poängtera att detta endast ger en övergripande bild. Minskningen beror på en marginell procentuell förändring i könsfördelningen. En närmare granskning visar att Forumtorget har en relativt stabil social sammansättning, med en något ökande andel barn och yngre vuxna, samtidigt som andelen små barn och äldre fortsatt är låg. Denna förändring kan delvis förklaras av naturliga variationer, men kan även kopplas till att fler aktiviteter riktade till barn och yngre vuxna tillkommit. Om målsättningen är att öka den sociala mångfalden på torget kan riktade insatser övervägas för att attrahera en ännu bredare besökarskara.

Tryggheten på platsen får fortsatt höga poäng, med 10 av 10 möjliga. Den sociala närvaron spelar enligt tillfrågade besökare en viktig roll för trygghetskänslan, och respondenter från genskjutsintervjuerna framhåller att en förbättrad hantering av torgets användning kan stärka denna känsla ytterligare.

Attraktivitet har ökat från 6 till 8 poäng i spindeldiagrammet. Forumtorget upplevs alltmer som en levande plats, men attraktiviteten varierar beroende på individens förväntningar och intressen. Enligt respondenterna skulle ett ännu bredare aktivitetsutbud och bättre balans mellan kommersiella och offentliga ytor kunna göra torget mer tilltalande för fler.

Sammanfattningsvis visar resultaten att Forumtorget har utvecklats till en mer levande plats, men också att det finns utrymme för förbättringar. Ett ännu bredare aktivitetsutbud samt en bättre balans mellan kommersiella ytor och offentliga mötesplatser kan bidra till att göra torget ännu mer attraktivt för en bredare målgrupp och gynna platsens långsiktiga attraktivitet och trivsel.

Referenslista

Centrum för AMP (2021) Sommaren på Forumtorget. <https://forumtorget.se/2021/06/24/sommaren-pa-forumtorget/>

Centrum för AMP (2022) Om Forumtorget.
<https://forumtorget.se/om-forumtorget/>. Hämtat: 220203

Google (2022) Google Earth.
<https://www.google.com/intl/sv/earth/index.html>. Hämtat: 220203

Haugen (2021) Forskningsöversikt. Temporära åtgärder inom stadsutveckling: Former och utvärderingsaspekter. RISE Rapport 2021: 54

Kärrholm, K. (2015) The main square revisited: A comparison of daily usage of Stortorget, Malmö, between 1978 and 2013. I: Kärrholm, K. (ed.) Urban Squares: Spatio-temporal studies of design and everyday life in the Öresund region

Molnar, S., Andersson, L., Haugen, K. & Schnurr, M. (2021) Handbok: Utvärdera temporära åtgärder i stadsmiljö. RISE Rapport 2021: 53

Mehta, V. (2009) Look Closely and You Will See, Listen Carefully and You Will Hear: Urban Design and Social Interaction on Streets. Journal of Urban Design, 14(1), 29-64

Mehta, V. (2014). Evaluating Public Space. Journal of Urban Design, 19(1), 53-88

Müller-Eie, D., & Llopis Alvarez, A. (2020). An approach to perception mapping: Using maps to investigate local user perceptions of urban quality in Hillevåg, Norway. Journal of Urban Design, 25(3), 369-386

Svensson, L. (2013) Att fånga effekter: av program och projekt. Lund: Studentlitteratur

Uppsala kommun (2018) Planbeskrivning

Detaljplan för kvarteret Pantern: Standardförfarande. Laga kraft 2018-03-10

Uppsala kommun (2022) Kommunkarta. <https://uppsalakommun.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=433046a19cad4bca9de9d92026a8835a>. Hämtat: 220203

White Arkitekter (2022) Forumtorget. <https://whitearkitekter.com/se/projekt/forumtorget/>. Hämtat: 220203

Shirazi, M. (2019). Mapping neighbourhood outdoor activities: Space, time, gender and age. Journal of Urban Design, 24(5), 715-737